

ဦးခင်ဇော်(မရမ်းကုန်း)

(တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ)

လက်တွေ့အသုံးပြု ဥပဒေပညာ

ဥယျာဇဉ်

ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းဟူသော သမုဒ္ဒရာရေပြင်ကျယ်ကြီးထဲမှာ အတိုင်း အဆမဲ့ ဦးတည်ရာမဲ့ ကူးခတ်နေခြင်းဖြင့် လိုရာခရီးသို့ ရောက်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သက်သေခံဥပဒေတည်းဟူသော မေခလာနတ်သမီးက အမှန်တရား ပန်းတိုင်ဆီသို့ ရည်ဆောင်လမ်းပြပေးပါသည်။ ။ ပညာဟူသော ရေလှိုင်းအလျဉ် လားရာကို ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်ပြီး ဇွဲလုံ့လကြီးမားစွာဖြင့် မဟာဇနကမင်းသားကဲ့သို့ ကူးခတ်တတ်မှ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းကို ပိုင်နိုင်တတ်ကျွမ်းသော ရှေ့နေကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ပါမည်။ မလိုအပ်ဘဲ ကြန့်ကြာနှောင့်နှေးခြင်း၊ မမေးသင့်သောမေးခွန်းများကို ရည်လျားစွာမေးမြန်းနေခြင်း၊ သင့်မြတ်လျော်ကန်မှုမရှိခြင်းတို့ သည် ဘဝအတွက် အနုတ်လက္ခဏာဖြစ်ပါသည်။ ။

ငြိမ်းချမ်းသော ဘဝပိုင်ရှင်ဖြစ်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် အရည်အသွေးကောင်းတစ်ခုသည် မာန်မာနကင်းရှင်းခြင်း၊ မိမိကိုယ်မိမိအထင်ကြီးဘဝင်မြင့်မှုကင်းရှင်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ။ မိုးထက်အမြင့်မှာ ပျံသန်းနေသောငှက်သည် မှန်တိုင်းကိုမကြောက် သကဲ့သို့ အတောင်ညောင်းမှာ ကိုလည်း မမှုပါ။ ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသူသည် လောကဓံတရားကို မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့စွာရင်ဆိုင်ခြင်းသည် မှန်ကန်သော အောင်မြင်မှုပင်ဖြစ်တော့သည်။ ။

တရားဓမ္မသတ်၊ လောကဝတ်လည်း ၊

တတ်မတုံသာ၊ ခဲယဉ်းစွာနှင့် ၊

စဉ်လာထူးပြန်၊ ရှေးသူမွန်တို့ ၊

မှန်ကန်မြတ်ဟ၊ မိုးဝယ်လသို့ ...

(အရှင်အဂ္ဂသမာဓိ - ငရဲခန်းပျို့)

တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှခြင်းတည်းဟူသော လောကပါလတရားများ ထွန်းကားရန်လိုသည် ။

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးသည် အဓိကလိုအပ်ချက်ဖြစ်သည် ။

ငွေကစကားပြောလျှင် အမှန်တရားက နှုတ်ဆိတ်နေပေလိမ့်မည်။ (When the money is Talking, True is Slient)

တရားဥပဒေကို အဂတိတရားက ဖြိုချဖျက်ဆီးပစ်နေသည် ။

ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းကြရမည်။

တရားဥပဒေဟူသည် လူသားအားလုံးတို့ လိုက်နာကျင့်သုံးရသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ရှောင်ကြဉ်ရမည့် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ဖြစ်သည် ။

ဥပဒေကို လေးစားရမည်။ (Respect the Law)

ရခဲမှ ရတနာ၊ တတ်ခဲမှ ပညာ ဖြစ်သည် ။ တရားဥပဒေကို ဝယ်ယူ၍ မရ။

ဥပဒေအထက်တွင် မည်သူမျှမရှိပါ။ (No one is above the Law)

တရားရေးမဏ္ဍိုင် ကြံ့ခိုင်ဖို့ လိုသည် ။

တရားသူကြီးသည် ဒိုင်လူကြီးမဟုတ်၊ အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်ရန်

အတွက် လိုအပ်လျှင်သက်သေများကို ခေါ်ယူစစ်ဆေးရမည်။

ဤစာအုပ်သည် လူတိုင်းအဖို့ လိုအပ်သည် ဟု ယုံကြည်သည် ။

စာများများ ဖတ်၍ မှတ်သားမိသမျှ စုစည်းတင်ပြခြင်းဖြစ်သည် ။

ဥပဒေ (ပညာဒါန) လက်တွေ့အမှုလိုက်ဥပဒေပညာသင်တန်းတွင် သင်ကြားပို့ချနေသော နည်းစနစ်များ လည်း ပါဝင်သည် ။ ပြီးပြည့်စုံသော စာအုပ်ဟု မဆိုလိုပါ။

ဥပဒေ ပညာရှင်ကြီးများ ပြုစုရေးသား မှတ်တမ်းတင်ထားသမျှကို ဆည်းပူးလေ့လာ၍ လက်ဆင့်ကမ်းပြန်လည်မျှဝေခြင်းလည်း ဖြစ်သည် ။ တတ်သစ်စရှေ့နေမောင်မယ်များ အတော်အတန်ခရီးရောက်နေပြီဖြစ်သော ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ အတွက်လက်ဆင့်ကမ်းမျှဝေခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။ မွန်မြတ်သော ရှေ့နေပညာရပ်သည် စီးပွားရေးလှိုင်းလုံးအောက်တွင် နစ်မြုပ်နေပါသည် ။

ယခုအခါ အမှုများကြန့်ကြာနေသဖြင့် မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန် အမှုစစ်ဆေးနိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေကြပြီဖြစ်သည် ။

ဤစာအုပ်ဖြင့် ဥပဒေလောကသားများ အတွက် အုတ်တစ်ချပ်၊ သဲတစ်ပွင့်ပါဝင်ကူညီခွင့်ရခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်မိပါသည် ။

ဦးခင်ဇော်(မရမ်းကုန်း)

ဦးခင်ဇော်(မရမ်းကုန်း)
(တရားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ)

ဦးခင်ဇော်(မရမ်းကုန်း) နှင့် ဦးဝတ္ထုဇော် (တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ) တို့
နေပြည်တော်တွင်အမှတ်တရ

ပျဉ်းမငုတ်တို

ဖုထစ်ရွတ်တွ၊ ငှက်လင်းတသို့
ပျဉ်းမငုတ်တို၊ သက်ကြားအိုသည်
ကုန်းမိုထက်တွင် တစ်ပင်တည်း။

ခွဆုံအကွေး၊ သစ်ခေါင်းဆွေးလည်း
အဖေးတက်လာ၊ အိုင်းအမာသို့
ကျယ်စွယ်ဟက်ပက် ခြအိမ်ပျက်။

ကုန်းမိုကမ်းပါး၊ မြေပက်ကြားတွင်
စစ်သားခမောက်၊ ပိန်ခြောက်ခြောက်လည်း
စစ်ရောက်စခန်းလက်ပြညွှန်း။

ထိုပင်ငုတ်တို၊ ပျဉ်းမအိုသည်
စစ်ကိုလည်း ကြုံ၊ ခြအိုလည်း ဖြစ်

စားထစ်လည်း ခံ၊ နေလျှံလည်း တိုက်

လေပြင်းခိုက်လျက်၊ မငိုက်ဦးခေါင်း

နွေသစ်လောင်းသော်

ရွက်ဟောင်းညှာကြွေ၊ ရွက်သစ်ဝေ၍

လေပြည်ထဲတွင် ၊ ငယ်ရုပ်ဆင်သည်

အသင်ယောက်ျားကောင်းတကား။ ။

(ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်)

စာရေးသူ၏ ဘဝကို ပျဉ်းမငုတ်တို ကဗျာဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းတင်ပြလိုက်
ရပါသည် ။ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ သုံးပါးတို့ ၏ အကျိုးအားကြောင့် ဘဝခ
ရီးလမ်း ဖြောင့်တန်းခဲ့ပါပြီ။

***

ဦးခင်ဇော်(မရမ်းကုန်း)

တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ

ကယားပြည်နယ်၊ လွိုင်ကော်မြို့တွင် ဦးဘစိုး၊ ဒေါ်ရီတို့ မှ အဘိဓမ္မာ
အခါတော်နေ့ဖြစ်သော သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ (၁၅.၁၀.၁၉၅၁)တွင်
မွေးဖွားသည် ။ အ.ထ.က (၁)သင်္ဃန်းကျွန်းကျောင်းမှ "စံပြကျောင်းသား
ဆု"ရခဲ့သည် ။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ရုပ်ဗေဒအဓိကဖြင့် သိပ္ပံဘွဲ့ B.Sc(Physics)(တန်းစဉ်ဂုဏ်ထူး) ရန်ကုန်အဝေးသင်တက္ကသိုလ် အွန်လိုင်းဘွဲ့လွန် ဥပဒေပညာဒီပလိုမာဘွဲ့ (P.G.D.L)(ငါးဘာသာဂုဏ်ထူး)၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဘိဓမ္မာတက္ကသိုလ်မှ ချီးမြှင့်ပေးအပ်သော "အဘိဓမ္မဓရ" ဘွဲ့တံဆိပ်၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဥပဒေဒီပလိုမာဘွဲ့ (D.B.L)၊ ပင်လယ်ရေကြောင်း ဥပဒေဒီပလိုမာဘွဲ့ (D.M.L) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ ဒီပလိုမာဘွဲ့ (D.I.L) အသုံးချစိတ်ပညာဒီပလိုမာဘွဲ့(D.A.Psy)၊ အဆင့်မြင့်ကွန်ပျူတာဒီပလိုမာဘွဲ့(D.A.C) သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်မှုနည်းပညာဒီပလိုမာဘွဲ့(D.I.C.T)၊ အတက်တန်းရှေ့နေ (H.G.P) နိုင်ငံခြားဘာသာစကားပြောအောင်လက်မှတ်(C.F.L)၊ အင်္ဂလိပ်စာကျွမ်းကျင်မှုအောင်လက်မှတ်(C.G.P.E.C)၊ အင်္ဂလိပ်စာတိုးတက်မှုအောင်လက်မှတ် (E.I.F.C)၊ အခြေခံနှင့် အဆင့်မြင့်သံတမန်ရေးရာ ကျွမ်းကျင်မှုအောင်လက်မှတ်(B.D.S)(E.D.S)၊ အခြေခံစာရင်းကိုင်ပညာအောင်လက်မှတ်(C.B.A.C)၊ အသုံးချစီးပွားရေး ပညာအောင်လက်မှတ်(C.A.B.S)၊ အသုံးချကွန်ပျူတာအောင်လက်မှတ်(C.A.C)၊ စီးပွားရေး ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဥပဒေအောင်လက်မှတ်(C.B.I)၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမူပိုင်ခွင့် အသိဉာဏ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာဥပဒေအောင်လက်မှတ်(WIPO- General Course on Intellectual Property Switzerland) တို့ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ။

မရမ်းကုန်းမြို့နယ် စာရေးဆရာအသင်းဥက္ကဋ္ဌ၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် မူးယစ်ဆေးဝါးဆန့်ကျင်ရေး အသင်းဥက္ကဋ္ဌ၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည် ။ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာကူးပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာစိစစ်ရေး မှတ်ပုံတင်အဖွဲ့ဝင်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ။ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုအဖွဲ့ အငြိမ်းစားများ လူမှုရေးအသင်း၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်

ပါသည်။ ။ မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာအသင်း(ဗဟို)၏ ဥပဒေအကြံပေးလည်း ဖြစ်သည်။ ။

အ.ထ.က (၅)မရမ်းကုန်း၏ မိဘဆရာအသင်းနာယက၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် ဂီတအစည်းအရုံးအဖွဲ့ဝင်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် ကလေးသူငယ်များ အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ဝင်၊ မြန်မာနိုင်ငံစစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ဝင်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် သာသနာ့နဂ္ဂအသင်း၊ မြို့နယ်အမှုဆောင်၊ စည်းရုံးရေးနှင့် အသိပညာပေးပို့ချရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အနုပညာအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာများ အသင်းတို့ ၏ အသင်းဝင်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

"ဥပဒေဆောင်းပါးများ"၊ "ဖြစ်ရပ်မှန်မှုခင်းဝတ္ထုတိုများ"၊ "ရွှေလောင်းရွှာလူသတ်မှုကြီးနှင့် ဖြစ်ရပ်မှန်မှုခင်းဝတ္ထုတိုများ"၊ "အကွေ့တစ်သောင်းအကောက်တစ်သိန်းနှင့် ဖြစ်ရပ်မှန် မှုခင်းဝတ္ထုတိုများ"၊ "မြင်းမိုရ်တောင်ရိပ်မှေးအိပ်ရာဝယ်"၊

"အောင်သိဒ္ဓိလမ်းမပေါ်ကလုယက်မှုကြီးနှင့် ဖြစ်ရပ်မှန်ဝတ္ထုတိုများ"၊ "လက်ယက်မရွှာမုဒိမ်းမှုကြီးနှင့် ဖြစ်ရပ်မှန်မှုခင်းဝတ္ထုတိုများ"၊ "တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး (The Rule of Law) နှင့် လောကပါလတရား(Eternal Principles)" "ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ဆိုင်ရာ တရားစီရင်ထုံးများ" နှင့် ယခု "လက်တွေ့အသုံးချဥပဒေပညာ"စာအုပ်များ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ။

ဥပဒေပညာ ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးအတွက် ဥပဒေ(ပညာဒါန)လက်တွေ့အမှုလိုက်ဥပဒေပညာသင်တန်းဖွင့်လှစ်၍ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ၊ အလုပ်သင်ရှေ့နေများ နှင့် ဥပဒေပညာ လေ့လာသူများအား အခမဲ့သင်ကြားပေးလျက်ရှိသည်။ ။

ရုပ်ရှင်အနုပညာတွင် "ဘာမထီဇာနည်" ဗီဒီယိုဇာတ်ကား၊ (C.I.D)တ

ပ်ဖွဲ့မှ ရိုက်ကူးသော "ကျည်ဆန်လေးတစ်တောင့်အကြောင်း" ဗီဒီယို ကားများ တွင် ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး "ဆူးချိုးသည့် ဖက်"ဗီဒီယိုဇာတ် ကားတွင် ဝတ္ထုဇာတ်ညွှန်းရေးသား၍ ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဇာတ် ဝင်တေးများ လည်း သီဆိုခဲ့သည်။

"ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတော်"ဓမ္မတေးစီးရီးကို စီစဉ်ထုတ်ဝေခဲ့သူဖြစ်သည်။

နေပြည်တော်မြန်မာ့အသံတွင် ဥပဒေပညာရှင်အဖြစ် ဟောပြောထု တ်လွှင့်ပေးနေသူဖြစ်သည်။

မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ (၄)ရပ်ကွက်၊ (၈)မိုင်လမ်းဆုံအနီး၊ မြို့ပြင်အိမ် ရာမြောက်ဘက်ခြမ်း၊ တိုက်(၂)၊ အခန်း(၂၄)(ပထမထပ်)တွင် နေထိုင်လျ က်ရှိသည်။

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာမူများ

တရားစီရင်ရာတွင် အောက်ပါတို့ အခြေခံ၍ စီရင်ရမည်-

(က) ဥပဒေနှင့် အညီ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ရေး၊

(ခ) ဥပဒေအရ ကန့်သတ်ချက်များမှ အပ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်တွင် တ ရားစီရင်ရေး၊

(ဂ) အမှုများ တွင် ဥပဒေအရ ခုခံချေပခွင့်နှင့် အယူခံပိုင်ခွင့်ရရှိရေး၊

(ဃ)ပြည်သူတို့ ၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်၍ တရား ဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ နယ်မြေအေးချမ်းသာယာရေး တည်ဆောက်ရာတွင် အ ထောက်အကူဖြစ်စေရေး၊

(င) ဥပဒေကို ပြည်သူများက နားလည်လိုက်နာကျင့်သုံးလာစေရန် ပညာပေးရေးနှင့် ပြည်သူများက ဥပဒေကိုလိုက်နာသော အလေ့အကျင့်

ပျိုးထောင်ပေးရေး၊

(စ) ပြည်သူ့အချင်းချင်းနှင့် ပတ်သက်သော အမှုကိစ္စကို ဥပဒေဘောင်အတွင်း၌ ကျေအေးအပြီးပြတ်စေရေး၊

(ဆ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အရေးယူအပြစ်ပေးရာတွင် အကျင့်စာရိတ္တပြုပြင်မှုကို ဦးတည်ရေး။

မှတ်သားဖွယ်

လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် သာ သက်ဆိုင်သော ဥပဒေတွင် တစ်နည်းတစ်ဖုံ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိလျှင် ယင်းဥပဒေသည် နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။ (စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေပုဒ်မ ၃(c))

ဥပဒေဟူသည် သဘာဝယုတ္တိအပေါ် အခြေခံပါသည် ။ သဘာဝကျကျ တွေးခေါ်တတ်သူများ သည် ဥပဒေကို နားလည်နိုင်ပါသည် ။ အတွေးခေါင်သူများ သည် ဥပဒေကို အကွက်ကျကျ အသုံးပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ တွေးတောဆင်ခြင်တတ်မှု ပညာနည်းသူများ သည် ဥပဒေကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်မည်မဟုတ်ပါ။ ဥပဒေကို တရားသေ အသုံးပြုရန်မဟုတ်ပါ။ အလိုက်သင့် အသုံးပြုပါမှ သဘာဝကျသောအဖြေရပါမည်။(ဦးမြ သောင်းမြောင်းထွေလာဥပဒေပြဿနာအတွဲ ၉၊ စာ-၄၃)

တရားမဥပဒေသည် အပြောကျယ်သည် ။ ခက်ခဲနက်နဲသည် ။ သို့ဖြစ်၍ စာဖတ်အားကောင်းရမည်။ ဖတ်သမျှ မှတ်မိရန်လည်း လိုသည် ။ ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်တတ်ရမည်။ လေ့လာသမျှကို ဟိုတစ်ပုံ၊ သည် တ

စံပုံ ပုံထား၍ မရ။ ဆက်စပ်တွေးခေါ်တတ်ရမည်။ တရားမဥပဒေတတ်
ကျွမ်းရန် စာအုပ်စုံရမည်။ ဖတ်လည်း ဖတ်ရမည်။ (ဦးမြ သောင်းမြောင်း
ထွေလာဥပဒေပြဿနာအတွဲ ၉၊ စာ -၁၆၇)

အမှုတစ်မှုတွင် ပေါ်ပေါက်သောဖြစ်ရပ်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျသောဥပဒေ
ကို ရှာတတ်ဖို့ လိုသည် ။ ရှာ၍ ရဦးတော့ အမှုအကြောင်းအခြင်းရာနှင့်
စပ်ဟပ်တတ်ဖို့ ၊ အသုံးချတတ်ဖို့ အရေးကြီးပြန်သည် ။ ဤကဏ္ဍသည်
ရှေ့နေတစ်ဦး၏ အခက်အခဲဆုံးအပိုင်းဖြစ်သည် ။ (ဦးမြ သောင်းမြောင်း
ထွေလာဥပဒေပြဿနာအတွဲ ၃၊ စာ-၆၁)

***

(၁)

သာလွန်မင်းတရားကြီး ထုတ်ပြန်သော အမိန့်တော်

စာမတတ်သော အမှုသည် , သည် ဆွံ့အစကားမပြောနိုင်သူတစ်ဦးနှင့် အလားတူသည် ။ ထိုသူသည် အိပ်မက်တစ်ခုမြင်မက်ပြီး အခြားသူတစ်ပါးအားပြောပြလိုသော်လည်း ဆွံ့အ, နေသည့် အချက်ကြောင့် ပြောမပြနိုင်။

အမှုသည် မှာ လည်း ထိုဆွံ့အသူနှင့် အလားတူ၍ မိမိပြောဆို တင်ပြလိုသည့် အချက်ကို ရှေ့နေများက ပြည့်စုံခိုင်လုံစွာတင်ပြပေးရန် တာဝန်ရှိကြသည် ။

ရှေ့နေအနေနှင့် မိမိတတ်ကျွမ်းထားသော ပညာဗဟု သုတ၊ ဥပဒေပညာများ အရ "ကာလံ ဒေသံ အဂ္ဂံ ဓနံ"ဟူသော ပဒေသတရား(၄)ပါးနှင့် အညီ ပေါ်ပေါက်နေသော ခေတ်ကာလအခြေအနေများ အလိုက် သစ္စာရှိရှိ တတ်စွမ်းသရွေ့ အကောင်းဆုံး တင်ပြကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အမှုမကောင်းလျှင် မကောင်းကြောင်းအမှန်အတိုင်း ထုတ်ဖော်ပြောပြရန်လိုကြောင်း၊ မကောင်းကြောင်း ပြောပြသည့် ကြားက ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် တောင်းပန်လျှင် မိမိအမှုသည် ၏ အကျိုးမယုတ်အောင် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပေးရန် တာဝန်ရှိကြကြောင်း၊ တရားမှန်နှင့် ဆန့်ကျင်ဆောင်ရွက်ကြသော ရှေ့နေများ သည် သူခိုး

စားပြများ နှင့် မခြားဖြစ်သည် ...ဟူ၍ ထုတ်ပြန်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ။

ရှေ့နေများ ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို မလေးစားမလိုက်နာခဲ့ပါလျှင် ထိုရှေ့နေတစ်ဦးကို မည်သည့် အမှုသည် မည်သည့် တရားသူကြီးသည် လေးစားလိုက်နာနိုင်ပါမည်နည်း။

ပတ်ဝန်းကျင်က လေးစားမှုကို မခံယူမရရှိသောသူသည် လောကတွင် အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်ပါမည်လော။ ဤအချက်ကို ယနေ့ရှေ့နေ မောင်မယ်များ အထူးဂရုပြုအပ်ကြပေသည်။ ။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး

စာအမှတ်၊ ၁၆၄၆/ ၂-၁၂(စု-၁၇)/ ၂၀၁၄။

ရက်စွဲ၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၉)ရက်။

သို့

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်အားလုံး

ခရိုင်တရားရုံးအားလုံး

မြို့နယ်တရားရုံးအားလုံး

အကြောင်းအရာ။ ။ မြို့နယ်တရားရုံးများ ၏ တရားခွင့်တွင် တရားသူကြီးများ နှင့် ရှေ့နေများ ဝတ်စားဆင်ယင်ရမည့် ဝတ်စုံ သတ်မှတ်ခြင်း ကိစ္စ။

၁။ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်သည် နိုင်ငံတော်ကို ကိုယ်စားပြုသည့် ဌာနတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ။ တရားရုံးများအား ပြည်သူများ လေးစားမှုရရှိရန်

တရားရုံးများ သည် ကောင်းမွန်သော အသွင်အပြင်၊ အနေအထားရှိရန် လိုအပ်ပါသည် ။ အထူးသဖြင့် တရားခွင်သို့ တက်ရောက်၍ တရားစီရင်ကြသော တရားသူကြီးများ နှင့် တရားခွင်တွင် အမှုလိုက်ပါ လျော်ကန်သင့်မြတ်စွာ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို တရားရုံးအဆင့်နှင့် လိုက် လျောညီထွေစွာရှိအောင် သတ်မှတ်ထားရှိသင့်ကြောင်းဖြင့် တရားရုံးချုပ်က (၁၀.၉.၂၀၁၄)ရက်စွဲပါ စာအမှတ် (၅၄၁/ ၂၂-ရန ၂၀၁၄)ဖြင့် တရားရုံးများ ၏ တရားခွင်တွင် တရားသူကြီးများ နှင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ဝတ်စားဆင်ယင်ရန် သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည် ။

၂။ အဆိုပါအမှာ စာတွင် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များ နှင့် ခရိုင် တရားရုံးများ ၏ တရားခွင်တွင် တရားသူကြီးများ နှင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ဝတ်စားဆင်ယင်ရန် လမ်းညွှန်ခဲ့သော်လည်း မြို့နယ်တရားရုံးများ ၏ တရားခွင်တွင် တရားသူကြီးများ နှင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သီးခြား လမ်းညွှန်မှုပါဝင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။

၃။ သို့ပါ၍ မြို့နယ်တရားရုံးများ ၏ တရားခွင်တွင် တရားသူကြီးများ သည် အောက်ပါအတိုင်း ဝတ်စားဆင်ယင်ကြရန် သတ်မှတ်ပါသည် ။

(က) အမျိုးသားတရားသူကြီးများ အနက်ရောင်(သို့) အဖြူရောင်မှ အပ သင့်တော်ရာအရောင် မောင့်ကျက်သရေ ခေါင်းပေါင်းကိုပေါင်း၍ ကော်လံမပါရှပ်အင်္ကျီအဖြူနှင့် ရင်စေ့တိုက်ပုံအင်္ကျီအနက်ကို ဝတ်ဆင်ရန်။

(ခ) အမျိုးသားတရားသူကြီးများ သည် လက်ကောက်ဝတ်အထိ လက်ရှည်အဖြူရောင်အင်္ကျီကို အတွင်းမှ ဝတ်ရန်နှင့် ယင်းအပေါ်မှ

ကော်လံမပါသည့် လက်/ခါးရှည်သော အနက်ရောင်အင်္ကျီကို လည်ပင်းကြယ်သီးတပ်ဝတ်ဆင်ရန်၊ အနက်ရောင်အပေါ်အင်္ကျီမှာ ပါးလွှာခြင်း၊ လက်ဖောင်းခြင်းမရှိစေရန်နှင့် ဆံပင်ကို ဆံပင်တိုဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖားလျားချ၍ လည်းကောင်း မထားဘဲ သပ်ရပ်စွာအပေါ်တင်၍ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့ရန်။

၄။ မြို့နယ်တရားရုံးများ ၏ တရားခွင်တွင် အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်သော တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေနှင့် အထက်တန်းရှေ့နေများ သည် အောက်ပါအတိုင်း ဝတ်စားဆင်ယင်ကြရန် သတ်မှတ်ပါသည်။ ။

(က) အမျိုးသားတရားလွှတ်တော်ရှေ့နေနှင့် အထက်တန်းရှေ့နေများ သည် အနက်ရောင် (သို့) အဖြူရောင်မှ အပ သင့်တော်ရာအရောင်မောင့်ကျက်သရေ ခေါင်းပေါင်းကိုပေါင်း၍ ကော်လံမပါရုပ်အင်္ကျီအဖြူနှင့် ရင်စေ့တိုက်ပုံအင်္ကျီအနက်ကို ဝတ်ဆင်ရန်။

(ခ) အမျိုးသမီးတရားလွှတ်တော်ရှေ့နေနှင့် အထက်တန်းရှေ့နေများ သည် လက်ကောက်ဝတ်အထိ လက်ရှည်အဖြူရောင်အင်္ကျီကို အတွင်းမှ ဝတ်ရန်နှင့် ယင်းအပေါ်မှ ကော်လံမပါသည့် လက်/ခါးရှည်သော အနက်ရောင်အင်္ကျီကို လည်ပင်းကြယ်သီးတပ်ဆင်ရန်၊ အနက်ရောင်အပေါ်အင်္ကျီမှာ ပါးလွှာခြင်း၊ လက်ဖောင်းခြင်း မရှိစေရန်နှင့် ဆံပင်ကိုဆံပင်တို ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖားလျားချ၍ လည်းကောင်း မထားဘဲ သပ်ရပ်စွာ အပေါ်တင်၍ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့ရန်။

တရားရုံးများ လက်စွဲ ကောက်နုတ်ချက်

၁၀။ ။ ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင်ရုံးများ ရှေ့ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး တရားသူကြီးများ (၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၅ရက် နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆ (အများ ဆိုင်ရာ)) ရှေ့တက် ရောက်သည့် အခါ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ နှင့် အထက်တန်းရှေ့နေ များ ဝတ်ဆင်ရမည့် အဝတ်အစားကို အောက်ပါနည်းဥပဒေများ အရ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်သည် ။

(၁) နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ သည် ကွတ်အင်္ကျီအနက်နှင့် တကွ၊ ကွတ်အင်္ကျီကို ကြယ်သီးတပ်မဝတ်လျှင် အတွင်းခံ လက်ပြတ်အင်္ကျီအနက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခါးစည်းအနက်တို့ ကို အတွင်းကခံ၍ အပေါ်တွင် ကိမ်းဘရစ်(ချ်)ဘီ၊ အေ၊ ဝတ်ရုံ ပုံစံအတိုင်းချုပ်လုပ်သည့် ဝတ်ရုံအနက်ကို ဝတ်ဆင်ကြရ မည်။ သို့ရာတွင် ဝတ်လုံများ ဖြစ်ကြသော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေကြီးများ သည် မိမိတို့ ၏ ဝတ်ရုံများကို ဝတ်ဆင်နိုင်သည် ။ တ ရားရုံးချုပ် ရှေ့နေဟူသရွေ့တို့ မှာ လည်စည်းများ တပ်ဆင်ကြရမည်။

(၂) အထက်တန်းရှေ့နေများ သည် ကွတ်အင်္ကျီအနက်နှင့် တကွ၊ ကွတ်အင်္ကျီကို ကြယ်သီးတပ်မဝတ်လျှင် အတွင်းခံလက်ပြတ်အင်္ကျီအ နက်၊ သို့မဟုတ် ခါးစည်းအနက်တို့ ကို အတွင်းကခံ၍ အပေါ်တွင် ကိမ်းဘရစ်(ချ်)ဘီ၊ အေ ဝတ်ရုံပုံစံအတိုင်းချုပ်လုပ်သည့် ဝတ်ရုံအစိမ်းပုပ် ရောင်ကို ဝတ်ဆင်ကြရမည်။ ရှေ့နေများမှာ လည်စည်းများကိုမတပ် ဆင်ရ။

(၃) အထက်ဖော်ပြပါ တရားရုံးများ တွင် မှ တစ်ပါး အခြားတရား ရုံးများ တွင် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ (သို့) ရှေ့နေများအား ဝတ်ရုံများ ဝတ်ဆင်စေရန် အလေ့အထမရှိ။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်

ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးကြီးကြပ်မှုရုံး

စာအမှတ် ၂၉၈၅/ ၂-၁၂(စု-၄၀)၊ ၂၀၁၆

ရက်စွဲ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၈ ရက်။

တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေနှင့် အထက်တန်းရှေ့နေများ

လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်ကြေညာချက်

၁။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေများကောင်စီအက်ဥပဒေ (The Bar Council Act) နှင့် ရှေ့နေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေ (The Legal Practitioners Act) တို့ အရ တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate) နှင့် အထက်တန်းရှေ့နေ (Higher Grade Pleader) ဟူ၍ ရှေ့နေနှစ်မျိုး နှစ်စားသာရှိပါသည်။ ။ ရှေ့နေအဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသူများ သည် ရှေ့နေအလုပ်အလုပ်တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်သည့် အခါ တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ သို့မဟုတ် အထက်တန်းရှေ့နေဟူ၍ မိမိတို့ ၏ ရှေ့နေအဆင့်အတန်းကို ဖော်ပြဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။ ။

၂။ အချို့သောရှေ့နေများ သည် သတင်းစာတွင် ကြော်ငြာထည့်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ရုံးခန်းများ တွင် မိမိတို့ အမည်ပါသည့် ကြော်ငြာကမ္ပည်း(ဆိုင်းဘုတ်) ချိတ်ဆွဲရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဥပဒေအကျိုးဆောင်၊ ဥပဒေအကြံပေးဟု ဖော်ပြခြင်း၊ ဥပဒေနှင့် မသက်ဆိုင်သောဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးများ နှင့် မိမိတို့ ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးသည့် ရာထူးဌာနန္တရများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းတို့ ပြုလုပ်နေသည် ကို တွေ့ရှိရပါသည် ။ ဤကဲ့သို့ ဖော်ပြခြင်းမှာ မိမိတို့ ၏ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ စောင့်ထိန်းအပ်သည့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရာ ရောက်မည်ဖြစ်ပါသည် ။

၃။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ရှေ့နေများ အနေဖြင့် သတင်းစာများ တွင် ကြော်ငြာထည့်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ရုံးခန်းများ တွင် မိမိတို့ အမည်ပါသည့် ကြော်ငြာကမ္ပည်း (ဆိုင်းဘုတ်) ချိတ်ဆွဲရာ၌ လည်းကောင်း၊ အမည်၊ ဥပဒေပညာဘွဲ့၊ မိမိ၏ ရှေ့နေအဆင့်အတန်းလိုင်စင်အမှတ်နှင့် လိပ်စာတို့ကိုသာ ဖော်ပြကြရန်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးကြေညာလိုက်ပါသည် ။

အမိန့်အရ

xxxxxxxx

(အေးအေးကြည်သက်)

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်

တရားရုံးများ လက်စွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

၁၁။ ဆိုင်းဘုတ်များ ၊ စာခေါင်းစဉ်များ အစရှိသည် တို့ အပေါ်တွင် မိမိတို့ အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ အခြေအနေအဆင့်အတန်းတို့ ကို မြန်မာဘာ

သာဖြင့်ဖော်ပြကြသော တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ နှင့် ရှေ့နေများအားလုံး တို့ သည် မိမိ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဘွဲ့အမည် အရည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်တူညီ သည် ဟု ခွင့်ပြုထားသော မြန်မာဘာသာဘွဲ့အမည် အရည်များကို အ သုံးပြုကြရမည်။ အခြားမြန်မာဘာသာဘွဲ့အမည် အရည်များကို အသုံးမ ပြုရ။ ၎င်းတို့ မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် ။

(၁) Advocate of the High Court(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

(၂) Pleader of the Higher Grade(အထက်တန်းရှေ့နေ)

(၃) Pleader(ရှေ့နေ)

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် ၊ ဝတ်လုံများ ဖြစ်သည့် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ များ သည် မိမိတို့ ၏ သဘောဆန္ဒအလျောက် "Advocate of the High C ourt Barrister-at-Law" ဆိုသည့် စကားနှင့် မြန်မာဘာသာအရ အဓိပ္ပာ ယ်တူညီသော "တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ၊ ဝတ်လုံ" ဟူ၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် မိမိတို့ ကိုယ်မိမိတို့ ဖော်ပြနိုင်သည် ။

(ယခုအခါ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေကို တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေဟု ပြင် ဆင်သတ်မှတ်ထားပါသည် ။)

***

(၂)

ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ၏ အခွင့်အရေးများ

တရားရုံးအရာရှိများ ဖြစ်ကြသော ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် ဥပဒေနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ဖက်တွင် တာဝန်များ ရှိသကဲ့သို့ တစ်ဖက်တွင်လည်း အခွင့်အရေးများ ရှိပါသည်။ ။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် ကုသိုလ်လည်း ရ၊ ဝမ်းလည်း ဝသော အသက်မွေးမှုပညာရပ်ဖြင့် ဘဝကိုလျှောက်လှမ်းနေကြသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ။ သိသူများ လည်း ရှိပါသည်။ ။ မသိသေးသူများ လည်း ရှိနေပါသည်။ ။

၁၈၄။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် ရဲအချုပ်ရှိ အချုပ်သားနှင့် နေထွက်မှ နေဝင်စပ်ကြားကာလအတွင်း အချုပ်ခန်းစောင့်တာဝန်ရှိရဲ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အချုပ်သားအား အချုပ်ခန်းတွင်းမှ ထုတ်၍ တွေ့ဆုံစကားပြောခွင့်ရှိပါသည်။ ။ (ရဲလက်စွဲ၊ ဒုတိယတွဲအပိုဒ် ၁၁၉၈ (၃))

၁၈၅။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် အကျဉ်းထောင်ရှိ အမှုစစ်ဆေးဆဲ အကျဉ်းသားအားတွေ့ဆုံလိုပါက ထောင်အရာရှိမြင်နိုင်၍ မကြားနိုင်သော နေရာတွင် တွေ့ဆုံခွင့်ရှိပါသည်။ ။ (အကျဉ်းထောင်လက်စွဲ အတွဲ(၁)၊ အပိုဒ်-၇၉၀)

၁၈၆။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စည်းကမ်းချက်များ နှင့် မိမိရယူမည့် ရှေ့နေခများကို ငှားရ

မ်းသူနှင့် နှစ်ဦးသဘောတူသတ်မှတ်ခြင်း ပြုနိုင်ပါသည်။ (ရှေ့နေလိုက် ပါသူများ အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ-၄၂)

၁၉၄။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအရ ကော်မ ရှင်နာအဖြစ်ခန့်အပ်ခြင်းခံရပါက ကော်မရှင်နာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရသည့် အတွက် လုပ်အားခများကို သတ်မှတ်ချက်များ နှင့် အညီ ခံစားခွင့်ရှိပါသည်။ (တရားမ ကျင့်သုံးဥပဒေ၊ အမိန့် ၂၆)(တရား ရုံးများ လက်စွဲ၊ အပိုဒ်- ၂၈၉)

၁၉၆။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် ခုံသမာဓိလုပ်ငန်းများကို ထမ်းဆောင် ရသည့် အတွက် လုပ်အားခများကို သတ်မှတ်ချက်များ နှင့် အညီ ခံစား ခွင့်ရှိပါသည်။ (တရားရုံးများ လက်စွဲ၊ အပိုဒ်- ၃၆၂)

၁၉၇။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် ကုမ္ပဏီများ ၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းများ နှင့် ဖက်စပ်လုပ်ငန်းများ တွင် ဥပဒေအကြံပေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိပါ သည်။

၁၉၈။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် တက္ကသိုလ်များ နှင့် အစိုးရဌာနများ က ဦးစီးဖွင့်လှစ်သည့် သင်တန်းများ တွင် ဥပဒေပညာများကို အချိန်ပိုင်းချခွင့်ရှိပါသည်။

၂၀၁။ တံခါးပိတ် စစ်ဆေးကြားနာသော အမှုကိစ္စများမှ တစ်ပါး ရှေ့ နေရှေ့ရပ်များအား တရားရုံး၏ လုပ်ငန်းခွင်ကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်မ ည့် မည်သည့် အပြုအမူမျိုးကိုမျှ ပြုမူခြင်းမရှိပါက တရားရုံးပြင်ပသို့ ထွက်ခွာသွားရန် နှင့်ထုတ်ခွင့်မရှိပါ။

၂၀၂။ တရားမမှုတွင် တရားရှုံးဖြစ်သူ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေတစ်ဦးသ ည့် တရားရုံးတွင် အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်နေစဉ် ၎င်းအား ဖမ်းဆီးခြင်း မပြုရန်နှင့် ဖမ်းဆီးခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသ

ည် ။ (ဦးသွယ်နှင့် ကင်းဖီးနှင့် အခြား အတွဲ ၇၊ ရန်ကုန်၊ စာ-၅၉၈)

၂၀၃။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် နိုင်ငံတော်အစိုးရက အခါအားလျော်
စွာ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့် အညီ ရှေ့နေအသင်းများကို ဒေသအလိုက်
မြို့နယ်အလိုက် ဖွဲ့စည်း၍ ရှေ့နေလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး
နှင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရရှိရေး တို့ အတွက် ဆောင်ရွက်
ပိုင်ခွင့်ရှိပါသည် ။

(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီက ထုတ်ဝေသော
ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများ ၊ တာဝန်များ နှင့် အခွင့်အ
ရေးများ စာအုပ်မှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြပါသည် ။)

တရားခွင်ရှေ့နေပညာ

Advocacy

ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည် တရားခွင်ရှေ့နေပညာ (Advocacy) ကို နား
လည်တတ်ကျွမ်းရန်လိုသည် ။

ညှို့ယူဖမ်းစား၊ နှလုံးသားသံစဉ်များ ဖြင့် သင်ကြားရန်မလွယ်ကူလှ
သော်လည်း မိမိဖြတ်သန်းခဲ့သည့် ဥပဒေလောကအတွေ့အကြုံများကို
လက်ဆင့်ကမ်းမျှဝေပေးခြင်းဖြစ်သည် ။

ဥပဒေသည် ထကြွလုံ့လရှိသူ၊ ဝီရိယရှိသူကိုသာ ကူညီမြဲဖြစ်သည် ။

အိပ်ပျော်နေသူ၊ ထကြွလုံ့လမရှိသူ၊ ပျင်းရိဖင့်နွဲ့နေသူကိုမူ ဥပဒေက
ကူညီမည်မဟုတ်ပါ။

သုတ စံပ ဂါးရေ မှာ အရင်ရောက်နေသောသူသည် လမ်းပိတ်ထားသူမဖြစ်စကောင်း၊ လမ်းပြပေးသူဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမည်။

လဲကျသောအရေအတွက်ထက် ပြန်ထနိုင်သောအရေအတွက်က တစ်ကြိမ်ပိုလျှင် အောင်မြင်သည် ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

လူတစ်ဦးစီ၌ မသိနိုင်သော ကိုယ်စီဇာတ်လမ်းများ ရှိတတ်ကြသည် ။ အမှန်တရားက မိမိ၏ မှားယွင်းသောဆုံးဖြတ်ချက်များကို နောင်တရစေလိမ့်မည်။

အမှုများကို ကျကျနနလေ့ လာပြီး အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေများကို သက်သေခံအက် ဥပဒေနှင့် အညီ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မှတ်သားထား ရန်လိုသည် ။

ငြိမ်းအေးသောဘဝပိုင်ရှင်ဖြစ်ရန်အတွက် လိုအပ်သော အရည်အသွေးမှာ မာန်မာနကင်းရှင်းခြင်း၊ မိမိကိုယ်မိမိအထင်ကြီးဘဝမြင့်မှုကင်းရှင်းခြင်း စသည့် မကောင်းမှုများကင်းစင်ရန်လိုသည် ။

သက်သေတစ်ဦးချင်းအလိုက်ဖြစ်စေ၊ သက်သေအများ စုပေါင်း၍ ထွက်ဆိုကြရမည့် အချက်ကို သိအောင်ကြိုတင် လုပ်ဆောင်ထားရန်လိုသည် ။

သူတစ်ပါး၏ ကဲ့ရဲ့ ခြင်းကို၊ ဝေဖန်ခြင်းကိုခံရလျှင် အမှားကိုပြုပြင်၍ အမှန်ကိုရှာဖွေနိုင်မည်ဖြစ်သည် ။

အပင်မြင့်လေ လေတိုက်ခံရလေဖြစ်မည်။ အပင်နိမ့်ပြန်လျှင်လည်း သူတစ်ပါး၏ နင်းချေခြင်းကို ခံရပေတော့မည်။

အမှုအကြောင်း အပြည့်အစုံကို ကြိုတင်လေ့လာမှတ်သားထားရမည်

အားသွန်ခွန်စိုက်လုပ်ရမည်။ စွဲစွဲမြဲမြဲလုပ်ပါ။ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းပါ။

မည်သူ၏ အလှည့်စားကိုမျှ မခံရဖို့ လိုသည် ။ ကိုယ်ကလည်း သူတစ်ပါးကို မလှည့်စားပါနှင့် ။ အမှုတွင် ရုတ်တရက်ပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊ လက်ဝဲတောင်ပံ၊ လက်ယာတောင်ပံမှ ရန်သူများ ရုတ်တရက် ပေါ်ထွက်လာခြင်းစသည် တို့ မှာ မလွဲမသွေကြုံရတတ်ပါသည် ။

ရှေ့နေတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိ၏ စွမ်းပကား၊ အရည်အချင်းကို ထုတ်ဖော်ပြသရမည့် အခွင့်အရေးများ လိုအပ်သည် ။ ထိုအခွင့်အရေးမျိုးကို ရင်ဆိုင်နိုင်သူရှေ့နေအဖို့ နေတတ်လျှင် ကျေနပ်စရာကောင်းပါသည် ။

အချက်အလက်များကို အကျဉ်းချုပ်၍ မှတ်သားထားပါ။ စကားပြောလျှင် ထိထိမိမိပြောပါ။ အကောင်းဆုံးကို ရွေးချယ်ပြောပါ။ သူတစ်ပါးကို မနှိမ့်ချပါနှင့် ။ ချီးမွမ်းစကားဆိုပါ။

အမြင့်မှာ ပျံသန်းနေတဲ့ ငှက်သည် မုန်တိုင်းကိုမကြောက်၊ အတောင်ညောင်းမှာ ကို မမှု၊ ရည်မှန်းချက်ကြီးမားပြီး လောကဓံတရားကို မကြောက်မရွံ့ရင်ဆိုင်ရဲသည့် မှန်ကန်သောရဲရင့်ခြင်းသည် ရှေ့တစ်ယောက်အဖို့ အောင်မြင်မှုပင်ဖြစ်သည် ။

စကားစကားပြောပါများ စကားထဲကဇာတိပြ ဆိုရိုးရှိပါသည် ။ အမှုစစ်ဆေးရာတွင် စိတ်ရှည်မှု၊ သည်းခံမှု၊ ကြိုးစားမှု၊ ကျွမ်းကျင်မှုများကို စမ်းသပ်သည့် သဘောအတော်တော်များများ ပေါ်ပေါက်လာတတ်သည် ။ ဇေနညာဏ်၊ ဖြတ်ထိုးညာဏ်၊ တနီဏုပုတ္တညာဏ်ဖြင့် တစ်ဖက်အမှုသည်၏ သက်သေထွက်ဆိုချက်ကို ယိမ်းယိုင်သွားအောင် ပြန်လှန်မေးခွန်း

မေးတတ်ဖို့ လိုသည် ။ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုတည်းထားပြီး မိမိလိုချင်သည့် အချက်ကို ပြဿနာအဆုံးတိုင် ကြံကြံခံထားနိုင်သူက အမှန်တကယ် အနိုင်ရမည်သာ ဖြစ်သည် ။

အခိုက်အတန့် အရေးနိမ့်သည့် အခါ ဣန္ဒြေမပျက်ပါနှင့် ။ ဆုံးရှုံးသွားသည့် တန်ဖိုးသည် တစ်ပြားတစ်ချပ်မျှပင် မတန်သလို အေးဆေးသည့် အမူအရာဖြင့် ဆက်ပြီး ဆောင်ရွက်သွားပါ။ သို့သော် တန်ဖိုးရှိသော အခြားအင်အားများကို ထပ်မံအသုံးပြုပါ။ အမူအခြေအနေသည် သေးငယ်သောပျော့ကွက်၊ ဟာကွက်ကြောင့် ပျက်ပြားရှုံးနိမ့်မသွားစေရန် သတ်ပြုရမည်။

အရည်အချင်းမကောင်းသော သက်သေကိုစွန့်လွှတ်ပါ။ အကျိုးရနိုင်သော သက်သေကို ဦးစွာတင်ပြပါ။ အကင်းပါးသော သက်သေတစ်ယောက်ကို ပြန်လှန်စစ်မေးသည့် အခါ မမေးတတ်လျှင် ထိုသက်သေ၏ ထွက်ချက်ကို ပိုမိုခိုင်မာအောင်လုပ်ပေးရာ ရောက်သွားတတ်ပါသည် ။

မိမိဘက်မှ တင်ပြသည့် သက်သေခံချက်သည် အမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ထိမိဖို့ လိုသည် ။ အမှု၏ အဓိကအပိုင်းကို သိရှိနားလည်ရေး၊ သက်သေအထောက်အထားများ ဖြင့် အဆိုပါအဓိကအပိုင်းကို မျက်ခြည်မပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးတို့ သည် ပညာရှိရှေ့နေကောင်းတစ်ယောက်အဖို့ မလွဲမသွေလုပ်ရမည့် အလုပ်ဖြစ်ပါသည် ။

ဥပဒေနှင့် ပတ်သက်သောအချက်သည် အကောင်းဆုံးသက်သေခံချက်ဖြစ်သည် ။ ရှေ့နေကောင်းတစ်ယောက်သည် အကောင်းဘက်၊ အဆိုးဘက်တို့ ကို ကြိုတင်တွက်ဆထားသင့်သည် ။ မည်သည့် ဘက်ကိုမဆို ရင်ဆိုင်ရန် အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ထားသင့်သည် ။

သေးနှပ်သိမ်ဖျင်းသော အနှစ်မပါသည့် ကန့်ကွက်မှုမျိုးကို ရှောင်ပါ။

အဓိကတိုက်ကွက်များ အတွက် အသုံးချရမည့် စွမ်းအားများကို ထိန်းသိမ်းပါ။ အခွင့်အရေးအတွက် မိမိ၏ စွမ်းအားများကို ချွေတာပါ။

မိမိသည် ပြောလျှင် ပြောသည့် အတိုင်းလုပ်တတ်သူဖြစ်ကြောင်း တရားရုံးက အကဲခတ်နိုင်ဖို့ လိုသည် ။

မိမိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည် အားကောင်းသည် ဟု သဘောထားပြီး အစစအရာရာ ရင်ဆိုင်နိုင်အောင် ပြင်ဆင်ထားရမည်။

ရှေ့နေကောင်းတစ်ယောက်ဆိုသည် မှာ မည်သည့် ဥပဒေကို မည်သည့် နေရာတွင် ရှိကြောင်း ရှာဖွေတတ်သူဖြစ်သည် ။ (A good lawyer is a one who knows how to find the law)

တရားရုံးဆိုတာ အမှန်တရားကို ရှာလို့ ရတဲ့ နေရာလား

ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ ဘဝတွေကို အသေသတ်နေတဲ့ နေရာလား

အာဏာရှင်များက ပြည်သူကို နှိပ်စက်နေတဲ့ နေရာလား

ငွေဓနနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အောင်လံထူ အလံလုတဲ့ နေရာမျိုးလား

သေချာတာကတော့ ...

ဥပဒေကိုမကျွမ်းကျင်ဘဲ ဟန်ဆောင်လုပ်စားနေကြတဲ့ သူတွေ ရှိနေသောနေရာဆိုလျှင် မှားအံ့မထင်။

အမှန်တရားကို ပျောက်ဆုံးအောင် ပူးပေါင်းလုပ်ကြံနေကြတာတွေ၊ ငွေဗလာနဲ့ ကျောမွဲတွေကို သေတွင်းထဲ ပို့နေကြတာတွေ မရှိသင့်တော့ပါ။

ပညာရှင်တွေက တစ်ဘဝစာအတွက် သံသရာအကုသိုလ်ထုပ်နှင့် မိုက်ဇာတ်ခင်းတဲ့ နေရာဟု လူတို့ သမုတ်ကုန်ကြသည် ။

မည်သို့ပင်ဆိုစေဦး မိမိတို့ ကျင်လည်ကျက်စား လုပ်ကိုင်ရသည့် ကုသိုလ်လည်း ရ ဝမ်းလည်း ဝအလုပ်ကို တန်ဖိုးထားဖို့ လိုပါသည်။ ။

ယခုအခါ တရားစီရင်ရေးကို ပြည်သူတို့လိုလားသော တရားစီရင်ရေး၊ ပြည်သူတို့ တောင့်တသော တရားစီရင်ရေးအဖြစ်သို့ တရွေ့ရွေ့ စတင်လျှောက်လှမ်းနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဥပဒေပညာရှင်ကောင်းတစ်ယောက်သည် သတ္တိ (Courage) ရှိဖို့ လိုသည်။ ။

သတ္တိဆိုသည် မှာ ဥပဒေကိုချိုးဖောက်ရဲသည့် သတ္တိမျိုးမဟုတ်၊ မိုက်ရူးရဲဆန်ပြီး ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလို၍ အမှန်တရား၏ ဘက်တော်သား သတ္တိမျိုးကို ဆိုပါသည်။ ။

သတ္တိမရှိလျှင် အရာရာသော အခွင့်အရေးများအားလုံး လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခံရလိမ့်မည်။ (When Courage is lost, Everything is Last)

ဤစာအုပ်ပါ လက်တွေ့ပညာရပ်ဖြင့် အနာဂတ်တရားစီရင်ရေး တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဝိုင်းဝန်းပြုပြင်ဆောင်ရွက်ကြရာ၌ စူးဆောက်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် ရှိသမျှခွန်အားဖြင့် တင်ပြအပ်ပါသည်။ ။

ပညာပြည့်ဝ၊ နှလုံးလှသော်

ကိစ္စကြီးငယ်၊ ဆောက်သဖွယ်လျှင်

ကျဉ်းကျယ်ထွင်းဖောက်၊ ဖြတ်တောက်လိုရာ

ပြီးနိုင်စွာ၏။

(မဃဒေဝ)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈)ပုဒ်မ ၃၄ "နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဘာသာ သာသနာရေးတွင် လွတ်လပ်စွာယူဆ နိုင်သော အခွင့်အရေး လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ဆောက်တည်နိုင်သော အခွင့်အရေးတို့ ကို အညီအမျှရရှိစေရမည်"ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မှီတင်းနေထိုင်ကြသော နိုင်ငံသားများ သည် မိမိတို့ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာနှင့် ဓလေ့ထုံးစံအလိုက် မိသားစုဥပဒေများကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည်။ ။

မြန်မာနိုင်ငံတရားဥပဒေများ အက်ဥပဒေကို (၁၈၉၈) ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ။

ဤအက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၃ အရ မိသားစုဥပဒေများကို မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ လက်ခံအသိအမှတ်ပြုထားကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်းတွေ့သည်။ ။

The Burma Laws Act Section 13.

(1)Where in any suit or other proceeding in the Union of Burma it is necessary for the Court to decide any question regarding succession, inheritance, marriage or caste, or any religious usage or institution,

(a) The Buddhist Law in cases where the parties are Buddhists ,

(b) The Muhammadan Law in cases where the parties are Muhammadans and,

(c) The Hindu Law in cases where the parties are Hindus, shall from the rule of decision, except in so far as such law has by enactment been altered or abolished, or is opposed to any custom having the force of law.

(2) xxxxxxxx

(3) In cases not provided for by sub-section(1), or by any other enactment for the time being in force, the decision shall be according to justice, equity and good conscience.

မြန်မာနိုင်ငံ တရားဥပဒေများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃-

(၁) မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးများ တွင် အမွေဆက်ခံရေး၊ အမွေခွဲဝေရေး ထိမ်းမြား လက်ထပ်ရေး သို့မဟုတ် မျိုးနွယ်ရေး သို့မဟုတ် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အစဉ်အလာ အဖွဲ့အစည်းတစ်စုံတစ်ရာတို့ နှင့် ပတ်သက်သည့် မည်သည့် ပြဿနာကိုမဆို အဆုံးအဖြတ်ပေးရန်ရှိလျှင်

(က) အမှုသည် များ သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာဥပဒေ၊

(ခ) အမှုသည် များ သည် မဟာမေဒင်ဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြလျှင် မဟာ မေဒင်ဥပဒေ၊

(ဂ) အမှုသည် များ သည် ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြလျှင် ဟိန္ဒူဥပဒေတို့ အရ အဆုံးအဖြတ်ပေးရမည်။

သို့ရာတွင် ၎င်းဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ပါ အချက်အလက်တစ်ခုခုသည် ပြဋ္ဌာန်း ဥပဒေ တစ်စုံတစ်ရာအားဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း ပယ်ဖျက်ခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ တရားဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သော ဓ

လေ့ထုံးတမ်း တစ်စုံတစ်ရာနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲနေလျှင်ဖြစ်စေ၊ အာဏာ သက်ဝင်ခြင်း မရှိစေရ။

(၂) ××××××

(၃) အထက်ပုဒ်ခွဲ(၁)တွင် ဖြစ်စေ၊ အခြားတည်ဆဲ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေတစ် စုံ တစ်ရာတွင် ဖြစ်စေ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသော ကိစ္စရပ်များ ပတ်သ က်၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးရန်ရှိပါက၊ တရားမျှတမှု၊ သာနာညီမျှမှုနှင့် စိတ် စေတနာကောင်းထားရှိမှုအရ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

***

တရားရုံးများ လက်စွဲ (Court Manual)

တရားရုံးလက်စွဲအပိုဒ် ၄၈၃

မိမိတို့ အပေါ်၌ စွဲဆိုသည့် အမှုများ စစ်ဆေးခြင်းအတွက် တရားရုံး သို့ ရောက်ရှိနေစဉ် ခံဝန်နှင့် လွတ်ထားသော စွပ်စွဲခံရသူများကို စောင့်ကြပ်ရန်အတွက် အောက်ပါညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်။

(၁) ရဲကတင်ပို့သည့် အမှုများ

(က) နံနက်(၁၀)နာရီ မိနစ်(၃၀)အချိန်၌ တရားခံက မိမိလာရောက်ကြောင်းကို ရုံးအမှုလိုက်အရာရှိအား တိုင်ကြားအစီရင်ခံ ရမည်။ ထိုအခါ ရုံးအမှုလိုက်အရာရှိက ၎င်း၏ ကိုယ်၌ ရှာဖွေ၍ ၎င်း အား ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ရှေ့သို့ပို့ထားရမည်။

(ခ) တရားခံအပေါ်၌ စွဲချက်မတင်မီ ၎င်းကို ဝက်ခြံအတွင်း သွင်းထားရမည်။ ထို့အပြင် ခံဝန်မရသည့် အမှုများ ၌ တရားခံကို စွဲချက်တင်ပြီးနောက် ၎င်း၏ ခံဝန်ချုပ်ကို ဖျက်သိမ်းရမည်။

(၂) တိုက်ရိုက်စွဲဆိုသည့် အမှုများ ၌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ရဲကတင်ပို့သောအမှုများ တွင် လိုက်နာသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဟု မိမိသဘောအတိုင်း ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။ ။

(၃) မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် တရားခံကို ကာလတစ်စုံတစ်ရာအတွက် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အမှုတွင် စီရင်ချက်မချမီ ၎င်းကရုံးအမှုလိုက်အရာရှိသို့ ပြောကြားပြီးလျှင် တရားခံကို ဖမ်းဆီး၊ ကိုယ်၌ ရှာဖွေစေ၍ ဝက်ခြံအတွင်းသွင်းထားစေရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ။

သို့ရာတွင် တရားရုံးများ လက်စွဲသည် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာသက်ရောက်ခြင်းမရှိကြောင်း၊ လမ်းညွှန်စီရင်ထုံးတစ်ရပ်ကလည်း ဆိုပါသည်။ ။

"တရားရုံးလက်စွဲပါ ညွှန်ကြားချက်များ သည် ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာသက်ရောက်ခြင်းမရှိ။ တရားရုံးလက်စွဲ၌ အာမခံပေးထားသည့် တရားခံကို "အာမခံမပေးနိုင်"ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် ဥပဒေပုဒ်မဖြင့် စွဲချက်တင်ပါက ၎င်းအား ပြန်လည်ဖမ်းချုပ်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားထားခြင်းမှာ တရားခံထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်နှင့် လုံခြုံရေးအတွက်ရည်ရွယ်၍ ညွှန်ကြားထားခြင်းသာဖြစ်သည်။" ဟု (ဦးတင်အေးနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ - ၂၊ ၁၉၉၅၊ မတစ၊ စာ-၄၈)တွင် လမ်းညွှန်ထုံးပြုထားပါသည်။ ။

ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ ပါ "ဥပဒေ"ဆိုသော စကားရပ်သည်

ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေကိုသာဆိုလိုကြောင်း ယင်းပုဒ်မ၌ အတိအလင်းပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိချေ။ မြန်မာ့ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေသည် ဥပဒေဖြစ်ကြောင်းအများ သိရှိ လက်ခံထားပြီးဖြစ်သည် ။ ထို့အပြင် ထိမ်းမြားလက်ထပ်မှု၊ အမွေဆက်ခံမှုအစရှိသည့် ပြဿနာများ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကာယကံရှင်မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အကြား အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်လျှင် မြန်မာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့် အညီ အဆုံးအဖြတ် ပေးရမည်ဟု မြန်မာနိုင်ငံတရားဥပဒေများ ဆိုင်ရာအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃(၁)တွင် အတိအလင်းပြဋ္ဌာန်းထားသည် ဖြစ်ရာ အမွေဆက်ခံသည့် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဓမ္မသတ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များ သည် ဥပဒေဖြစ်သည့် အလျောက် ယင်းဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ပဋိညာဉ်အရပ်ရပ်သည် ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေ ၂၃ အရ ပျက်ပြယ်သည် ဟု ကောက်ယူရပေမည်။ (ဒေါ်လွန်းပါ-၅နှင့် ဒေါ်သိန်းရင်၊ ၁၉၉၁၊ မတစ၊ စာ-၁၅၃)

***